

maandschrift voor

bijenteelt

Kunstraat

Wij leveren u gaarne kunstraat van de allerbeste kwaliteit en met mooie, diepe celindruk, vervaardigd van de zuiverste geurige bijenwas. Broed- of honingkamerformaat naar keuze, per kg f 6,75 (bij bestelling s.v.p. opgeven : „Voor ramen met zaagspleet” of „Voor ramen zonder zaagspleet”).

GEWAPENDE KUNSTRAAT (uitsluitend te gebruiken in Ideaalraampjes, zowel broed- als honingkamerformaat) per kg f 7.75

VOOR UW ZUIVERE WAS betalen wij f 4.—
per kg, voor uw ruwe raat f 1.—

RAAMPJES

Wilt U boven
onze
prijslijst
in het
vorige nummer
even ons
telefoonnummer
veranderen ?
Het is :
08370 - 2863.

BROEDKAMER, zonder zaagspleet	22 cent
BROEDKAMER, met zaagspleet	23 cent
HONINGKAMER, zonder zaagspleet	21½ cent
HONINGKAMER, met zaagspleet	22½ cent
IDEAALRAAMPJES (uitsluitend voor gewapende kunstraat. Geen andere gereedschappen nodig voor het inzetten van kunstraat dan een hamer en een paar spijkertjes)	35 cent

Goede dingen

BIJENHUIS - WAGENINGEN

TELEFOON 08370 - 2863 - GIRO 823276

Onze bijen deze maand

Deze of volgende maand zal de voorjaarsinspectie ons tot de directe bijenteelt brengen; wanneer dit precies plaats vinden zal is vooruit niet te zeggen, maar de temperatuur moet zo ongeveer 15 gr. C in de schaduw zijn. Zo'n dag kan in sommige jaren wel tot het midden van de volgende maand verstek laten gaan. Als er echter zo'n echte mooie lentedag aangebroken is gaan we met dubbel plezier naar onze bijenstand, omdat we dan weten dat de stille maanden in de bijenteelt voorbij zijn.

We beginnen met de voorjaars-inspectie

We inspecteren onze volken bij voorkeur rond het middaguur, de temperatuur is dan het hoogst en er zijn veel veldbijen buiten de woning. Omdat we altijd moeten zorgen zoveel mogelijk uit de vlucht van de bijen te blijven, nemen we voor de inspectie plaats achter de bijenwoning. We beginnen de inspectie door zonder te stoten het dak van de kast te nemen en de aan de binnenzijde bevestigde kastkaart te vernieuwen. Bijzondere gegevens, voorkomende op de oude kaart, bijvoorbeeld de leeftijd van de koningin, broedcapaciteit, steeklust, ijver, etc, vermelden we weer op de nieuwe kaart. Voor het in de praktijk toepassen van een werkelijk intensieve bedrijfsmethode is het absoluut nodig dat we belangrijke gegevens noteren. De kastkaart van het betreffende volk moet ons steeds een beeld kunnen geven van de toestand zo als we die aantreffen bij de laatste inspectie, tevens moet zij ons een indruk kunnen geven van de eigenschappen waarover het volk beschikt.

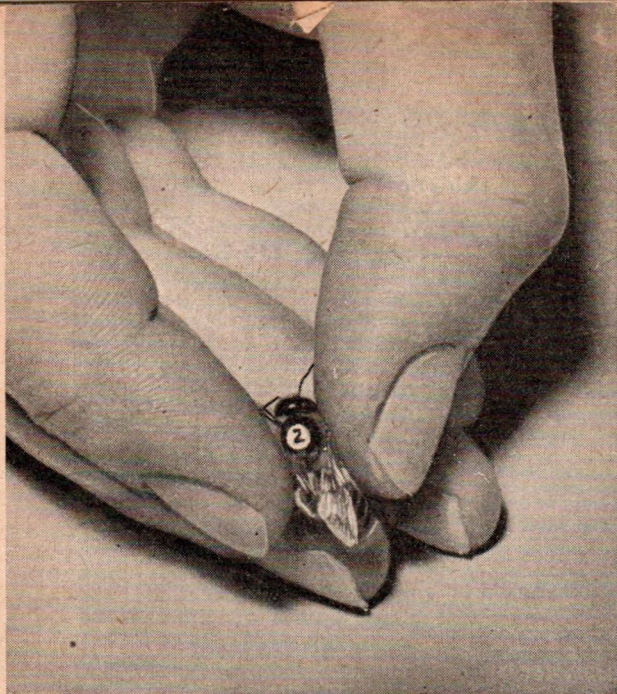
We kunnen nu een belangrijke waarneming doen

Onmiddellijk na het verwijderen van de dekplank kunnen we zien of het volk voor de voorjaarsdracht van betekenis kan zijn, met één oogopslag zien we namelijk of we met een sterk volk te doen hebben. Bezetten de bijen zeven of meer ramen dan is het volk zeer sterk, zien we vijf à zes ramen bezet dan is het volk matig, terwijl drie à vier ramen slecht te noemen is. Horen we, na het verwijderen van de dekplank, een huilende aanhoudende toon dan moeten we er rekening mee houden dat er een grote kans is op moerloosheid. De imker zegt dat „het volk huilt“.

Op zoek naar broed

Nadat we aan de voor- en achterzijde de raampjes, met behulp van de raampjeslichter, bij de uitstekende delen van de bovenlat (oren) los hebben gewipt van de draaglijst, waar ze op rusten, gaan we verder met de inspectie. We halen nu een scheidingsplankje, respectievelijk het vulblok, uit de kast. We zorgen er voor dit rechtstandig te houden tijdens het omhoog halen, zodat er geen bijen in de knel kunnen komen. Zodra het uit de kast verwijderd is, geven we er acht op het boven de kast te houden. Zitten er geen bijen op, dan kunnen we het weg zetten; zitten er wel bijen op dan zullen wij deze bijen eerst in de kast terug moeten brengen. We

houden het daartoe met een hand aan een oor vast, waarna we met de vuist van de vrije hand een ferme klap op de rug van de andere hand geven. Door de onverwachte schok storten de bijen terug in de kast. Deze handeling dient er voor om te voorkomen dat jonge bijen, die nog niet kunnen vliegen, of nog nimmer buiten de woning geweest zijn, verloren zouden gaan. Het eerste raam, dat we nu uit de woning halen, schuiven we eerst aan een kant wat op in de reeds leeggekomen ruimte, we kunnen het raam daardoor gemakkelijker omhoog tillen en er is minder kans dat er bijen in de knel komen. Waarschijnlijk is dit raam alleen gevuld met voedsel en we hangen het terug op de plaats waar tevoren het scheidingsplankje hing. Het is beslist niet nodig alle ramen tijdens deze inspectie geheel uit de kast te halen, door ze ongeveer voor de helft op te tillen kunnen we ze voldoende bekijken, terwijl we ze steeds bij het terughangen een plaats op laten schuiven. Wanneer we een raam met broed tegenkomen, letten we er op of de dekseltjes plat van vorm zijn en het broed in vrij grote vlakken voorkomt. Zien we op een of meer ramen eitjes, dan is dat een bewijs dat de koningin nog voor enige dagen terug aan de leg was. Zijn er eitjes bij die rechtop staan, dan is ze zelfs vandaag nog aan het leggen geweest. Hebben we alle ramen op deze wijze behandeld dan verwijderen we ook het scheidingsplankje aan de andere zijde van de kast. Alle ramen zijn dus nu opgeschoven naar één kant waardoor er aan één zijde een lege ruimte is ontstaan door het verwijderen van de scheidingsplankjes of het vulblok. Stuk voor stuk verschuiven we nu de ramen weer naar de andere zijde maar hangen aan beide zijden van het broednest, tussen het stuifmeel- en aansluitende voedselraam, een leeg uitgebouwd raam. Aansluitend op de ramen met broed, die in het midden van de kast hangen, krijgen we dus eerst aan beide zijden een stuifmeelraam, dan het lege ingehangen raam en vervolgens het raam met voedsel. Voor we de lege ramen inhangen laten we ze natuurlijk eerst een paar dagen luchten om er de reuk van het bestrijdingsmiddel tegen de wasmot van te laten verdwijnen. Indien er ruimschoots voedsel aanwezig is kunnen we met een vork van enkele ramen, waarop zich broed bevindt, wat verzegeld voedsel los krabben. Als de voedselvoorraad dit toelaat kunnen we het met tussentijden van een dag of veertien nog één of tweemaal herhalen. Er is geen enkel kunstmiddel dat de broedaanzet meer bevordert dan dit loskrabben van voedsel, mits... voldoende stuifmeel binnen komt en het weer dus gunstig is. We letten goed op dat we geen ramen anders terug hangen dan ze voor de inspectie hingen. Behoudens de door ons leeg ingehangen ramen behoudt ieder raam zijn oorspronkelijke buurraam en we zorgen er voor dat de voorkant van de ramen ook na de inspectie weer vooraan zit. Wie van ons in twijfel mocht komen over de voor- of achterkant van een raam herinnert zich wel dat het broed aan de voor- en het voedsel aan de achterkant in de raat zit.

Van aangezicht tot aangezicht met Hare Majesteit

Mochten we toevallig de koningin zien dan maken we van de gelegenheid gebruik om haar een klein stukje van een voorvleugel af te knippen. Ze is dan niet meer in staat om te vliegen en kan er dus in de toekomst ook niet op uit trekken met een zwerm.

Sommige imkers knippen het ene jaar een stukje van de linker — en het andere jaar een stukje van de rechtervleugel, hierdoor beschikken zij over een hulpmiddel om de ouderdom van de koningin te bepalen. Een veel beter middel is echter om de koningin een plaatje staniol of opalith op het borststuk te plakken. De op deze wijze gemerkte koninginnen zijn veel gemakkelijker te vinden wat ons heel wat werk bespaart tijdens de behandeling van onze volken. Door ieder jaar een ander kleur plaatje te nemen kunnen we bovendien gemakkelijk de ouderdom van de koningin vaststellen. Imkers nemen meestal voor de jaren die eindigen op 1 en 6 wit of zilver, op 2 en 7 geel of goud, op 3 en 8 rood, op 4 en 9 groen en op 5 en 0 blauw. Bij het aanbrengen van het merkteken is het beter de lijm op het plaatje te doen en het dan op het borststuk van de koningin te plakken, dan eerst het borststuk van de koningin in te smeren. In dit laatste geval is het niet onmogelijk dat de koningin met te veel lijm ingesmeerd wordt, met alle nare gevolgen van dien.

Als de koningin zich tijdens de voorjaars-inspectie niet laat zien, doen we geen moeite haar te vinden, maar stellen het uit tot de volgende inspectie. Het behandelen van de koningin in het voorjaar heeft het voordeel dat ze gemakkelijker te vinden is doordat de volken nog niet zo groot en de bijen handelbaarder zijn.

Bultbroed in een volk met koningin

Bultbroed in een volk met koningin wil zeggen dat de eitjes door haar gelegd niet bevrucht zijn en deze eitjes inplaats van in grof- in fijnwerk gedeponerd worden. Hoewel deze eitjes dus in fijnwerk gelegd zijn komen hier toch darren uit voort. Zo'n werkbijcel waar een dar in grootgebracht wordt is natuurlijk hiervoor te

klein, de bijen sluiten de cel dan ook af met een bol dekseltje waardoor de inhoud iets groter wordt dan normaal. Dergelijk broed vinden we ook niet in mooie vlakken, maar treffen we verspreid op de raten aan. Darren die uit dit broed voortkomen zijn kleiner van stuk dan normaal. De oorzaak van dit onnatuurlijke gedrag der koningin kan zijn dat zij geen sperma meer in het zaadblaasje heeft, of nimmer bevrucht is geweest. De imker spreekt van een „darrebredige koningin”.

Bultbroed in een volk zonder koningin

Bultbroed kunnen we ook aantreffen in een volk waar de koningin al langere tijd uit verdwenen is en waarin geen bevruchte eitjes of jonge werkbij — larfjes aanwezig zijn. Het volk is niet meer in staat een koningin te kweken uit een redcel en gaat zijn ondergang tegemoet. Onder deze omstandigheden kan in een volk een aantal werkbijen de mogelijkheid krijgen eitjes te leggen. Deze eitjes zijn echter onbevrucht en brengen dus alleen darren voort, die eveneens in fijnwerk groot gebracht worden. Werkbijen die eitjes leggen zijn niet te onderscheiden van andere werkbijen. Ze leggen meerdere eitjes in een cel bij elkaar. De imker spreekt in dit geval van „eierleggende werkbijen”.

Wat moeten we doen met een volk dat een darrebredige koningin heeft?

De beste oplossing is dat we radicaal ingrijpen en de koningin met al het broed, uit de woning verwijderen en het volk met een goed reservevolk verenigen. (Bij een goed gevoerde bedrijfsmethode staat er naast ieder hoofdvolk een z.g. reservevolk). Na het moerloze volk van de standplaats verwijderd te hebben zetten we het reservevolk, dat naast het moerloos gemaakte volk staat, een eindje in de richting van het verwijderde volk. Het is de bedoeling dat het reservevolk gedeeltelijk komt te staan op de plaats van het verwijderde volk terwijl het ook nog gedeeltelijk zijn eigen plaats behoudt. Imkers vakterm: „half zetten”. We kunnen nu zonder meer het moerloos gemaakte volk in een bovenbak op het reservevolk plaatsen. Zijn het kleine volken dan kunnen we de ramen met bijen aan beide zijden van het broednest bijhangen. In deze tijd van het jaar is het niet noodzakelijk bijzondere voorzorgsmaatregelen te nemen bij het verenigen van volken, behoudens indien eierleggende werkbijen aanwezig zijn.

Wat moeten we doen met een volk dat eierleggende werkbijen heeft?

Een volk dat eierleggende werkbijen heeft, leeft in een schijntoestand van welvaart, door de aanwezigheid van (onbevruchte) eitjes bemerkt het zijn eigen moerloosheid niet meer. De eierleggende werkbijen nemen hier als het ware de plaats van de koningin in, wat oorzaak is dat het volk niet met een ander goed volk, zonder meer, te verenigen is. Evenals het invoeren van een koningin heeft ook het geven van bevruchte eitjes, met het doel hieruit een koningin te kweken, geen resultaat. Willen we het volk van de ondergang redden, dan zullen we eerst de eierleggende werkbijen moeten verwijderen, waardoor het volk zich van de moerloosheid bewust wordt.

Het beste is ook hier het volk, met bijzondere voorzorgen, te verenigen met een reservevolk.

We plaatsen het reservevolk in een bovenbak en zetten het op een onderbak voorzien van lege ramen, terwijl we beide bakken van elkaar scheiden door er een krant tussen te leggen waarin we een aantal gaatjes prikken die niet groot genoeg zijn om een bij door te laten. Nadat we het volk met eierleggende werkbijen enige tientallen meters van de bijenstand verwijderd hebben zetten we het reservevolk „half”. We slaan nu, op de ons bekende wijze, alle bijen van het volk met eierleggende werkbijen raam voor raam op een hoop op de grond bij elkaar. Na verloop van tijd vliegen deze bijen nu terug naar het reservevolk; zodra er nog een honderdtal bijen over zijn zorgen we er voor dat deze onze bijenstand niet meer kunnen bereiken. Daar de eierleggende werkbijen moeilijk kunnen vliegen zijn het deze bijen die achter blijven. Zodra de krant doorgeknaagd is heeft de vereniging plaatsgevonden, we controleren echter niet eerder dan na verloop van een dag of tien.

Abnormaal veel dode bijen

Treffen we bij de inspectie veel dode bijen aan in een volk, dan is het beter even raad te vragen aan een ervaren imker, wellicht zal hij ons adviseren een monster van deze dode bijen op te zenden naar het Rijksbijenconsulentschap te Tilburg. Enkele honderden dode bijen hebben in het voorjaar niets te betekenen, is de sterfte echter abnormaal groot en zonder aanwijsbare oorzaak, dan kunnen we in deze niet voorzichtig genoeg zijn. Het niet nemen van maatregelen bij de aanvang van een bijenziekte kan tot gevolg hebben dat onze bijenstand verloren gaat.

Weinig voedsel

Blijkt bij de inspectie dat het volk te weinig voedsel heeft, dan verstrekken we dit in een oplossing van twee delen suiker en één deel water. We geven dit niet in kleine hoeveelheden maar zorgen er voor dat het volk zo vlug mogelijk weer voldoende voorraad heeft.

Wat kunnen we nu aan de vliegplank waarnemen?

Als we 's morgens de bijenstand bezoeken zullen we soms kunnen waarnemen, dat de dauw op enkele meters van de bijenstand altijd veel eerder opgetrokken is dan rond de stand zelf. Tevens kunnen we constateren dat over korte afstand de temperatuur aanmerkelijke verschillen geeft. Ook in de bijenteelt moeten we er rekening mee houden dat alles wat leeft zich beter ontwikkelt naarmate de omstandigheden ter plaatse gunstiger zijn. De plaats van de bijenstand kan dus mede een rol spelen in de ontwikkeling van onze volken. Daarom moet onze bijenstand zo zijn opgesteld dat, vooral in deze tijd van het jaar, er veel zon en weinig wind bij kan komen. Bladeren van bomen of struiken, die voor de bijenstand staan, verhinderen dat teveel zonneshijns in de volle zomer schadelijk kan worden, terwijl een ligusterhaag uitstekend dienst kan doen als windvanger. Door beplanting kunnen we van de bijenstand een echt behaaglijk hoekje maken, wat bovendien de bijen dwingt bij hun vlucht direct de hoogte in te gaan. Vooral dit laatste kan voor onze burens erg prettig zijn. Er zijn imkers die door beplanting er in geslaagd zijn, zonder last aan anderen te bezorgen, een bijenstand te plaatsen op minder dan drie meter van de openbare weg. Om de bijen zoveel mogelijk te beschermen tegen vocht en laaghangende nevel plaatsen we de

bijenwoningen ongeveer 35 cm. van de grond. De directe waarneming aan de vliegplank kan ons nu ook weer het een en ander vertellen over hetgeen er zich in het volk zelf af speelt. Zien we bij een temperatuur van ongeveer 8 gr. C, zo nu en dan, bijen hun woning in- en uitvliegen, dan zijn dit waarschijnlijk waterhaalsters.

Volken die hier niet aan meedoen, hebben geen of weinig open broed. Darren die wat kleiner zijn dan normaal duiden op bultbroed. Met vrij grote zekerheid is dit veroorzaakt, in deze tijd van het jaar, door een stille moerswisseling in het afgelopen najaar waarbij de koningin onbevruucht is gebleven. Nemen we waar dat de bijen larfjes of poppen naar buiten slepen dan is het zaak ze goed te bekijken. Zien we dat de larfjes leeggezogen zijn, dan is dit een aanwijzing dat het volk voedselgebrek heeft. Zijn ze daarentegen nog met vocht gevuld dan kan dit zowel voedselgebrek als ziekte of afkoeling van het broed betekenen. Dode verminkte poppen die naar buiten geslept worden zijn het slachtoffer van de wasmot, die de cel waarin de pop zich bevond, vernielde. Bijen met slecht ontwikkelde vleugels kunnen het gevolg zijn van afkoeling in het pop-stadium of eveneens door de wasmot veroorzaakt zijn. Bijen met een opgezet achterlijf, waarvan de ontlasting bestaat uit een vaste substantie, die maar wat rondkrabbelen en pogingen doen grassprietjes e.d. te beklommen, zijn waarschijnlijk aangetast door de meiziekte. Bijen die deze verschijnselen eveneens vertonen, maar waarvan de uitwerpselen niet vast zijn en die soms een vliegtoon laten horen zonder te vliegen, kunnen aangedaan zijn door de mijtziekte. Het absoluut vaststellen van een bepaalde bijenziekte is alleen mogelijk langs microscopische weg. Treffen we suikerkristallen op de vliegplank aan, dan wil dit zeggen dat het volk niet in staat is de geheel of gedeeltelijk, gekristalliseerde voedselvoorraad op te nemen. Daarom verstrekken we in dit geval vloeibaar voedsel.

Wat we niet moeten vergeten

1. Alleen dan verzegeld voedsel loskrabben als de voedselvoorraad groot genoeg is.
2. De koningin een stukje van één der voorvleugels af te knippen wanneer ze zich tijdens de voorjaarsinspectie aan ons vertoont.
3. Bij vermeende ziekten een monster met bijen te zenden aan het rijksbijenconsulentschap.
4. Bij aanwezigheid van bultbroed radicaal ingrijpen en verenigen.
5. Bij voedselgebrek de voorraad weer zo snel mogelijk op peil brengen.

H. Folmer.

Maandschrift voor bijenteelt

Officieel orgaan van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland.
Verschijnt de eerste dinsdag der maand.
Redacteur: R. P. Groenvel.
Adres redactie en administratie: Bijenhuis,
Wageningen.

Telefoon: 08370-2863.

Giro: 846801.

Commissie van redactie: H. G. Maagendans, A. S.

Planting en B. A. van der Sande.

Adviseur: de Rijksbijenteeltconsulent.

Inzending kopij: Voor de 10e der maand.

Inzending advertenties: Voor de 20ste der maand.

Tarief speurbijtjes: Tot 20 woorden f 1,50; elke

4 woorden meer 30 cent, bij vooruitbetaling te vol-

doen op bovengenoemde postrekening.

Tarief advertenties: Op aanvraag.

KOOLZAAD FLEVOPOLDER

Het begint al een beetje traditie te worden, dat ondergetekende enige wenken en raadgevingen in het Groentje plaatst voor het reizen met de bijen naar het koolzaad in Oostelijk Flevoland. Ik wil die raadgevingen niet steeds herhalen; zij die er nog belang in stellen kunnen ze lezen in het februari- en maartnummer 1958.

Wat de bespuiting betreft, daar moet altijd op gerekend worden. Wel mochten wij van de directie de toezegging ontvangen, dat in het gebied waar de bijen komen te staan (zie kaart), ook dit jaar weer met thiodaan gespoten zal worden als dat nodig is.

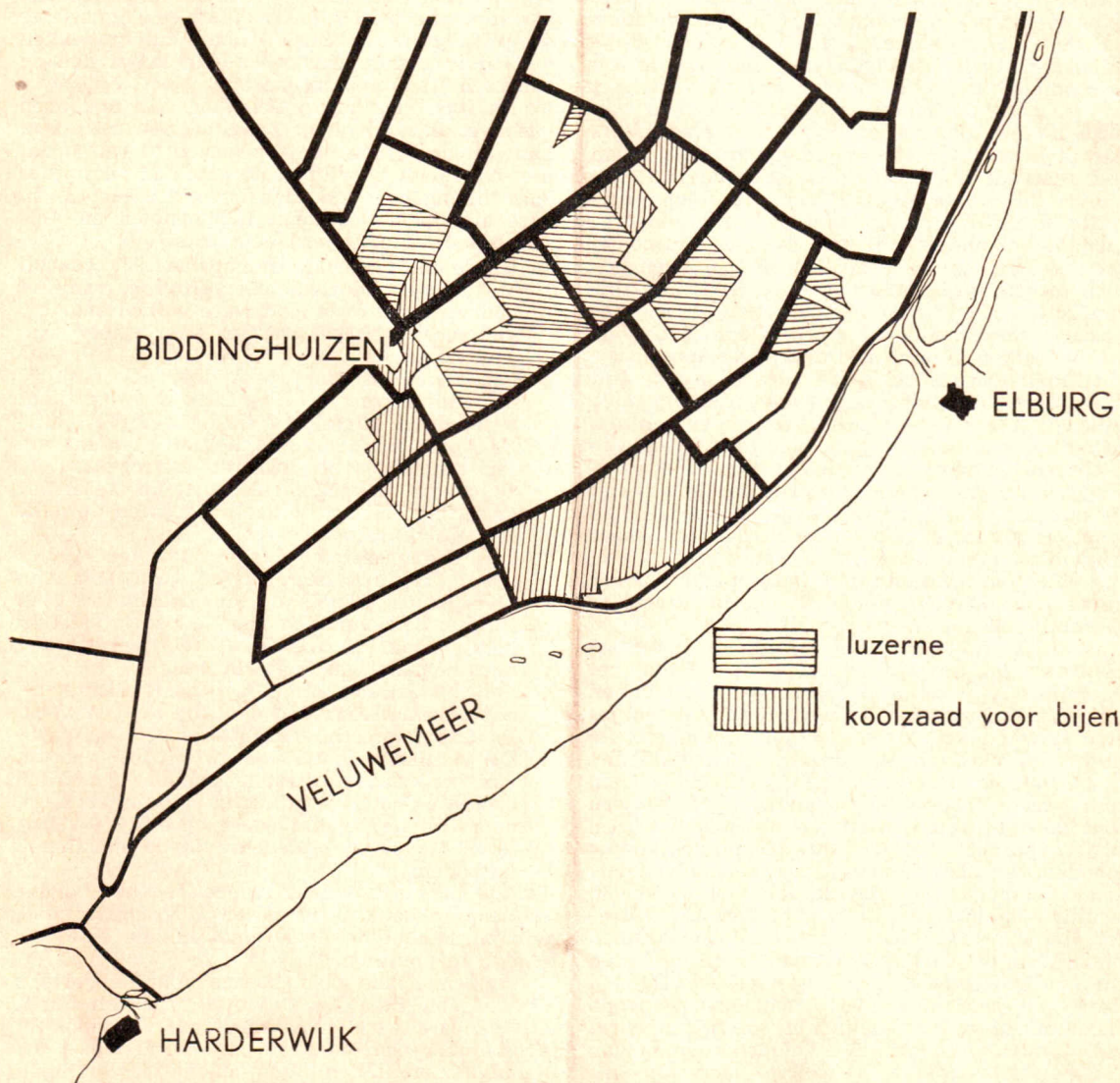
De ervaring met thiodaanbespuiting is bekend van vorig jaar; nadelige gevolgen voor de bijen hebben zich niet voorgedaan. Hoe het nu zal verlopen, weten we niet. Ieder moet er zich van bewust blijven dat eventuele risico's voor zijn eigen rekening zijn en dat generlei garantie wordt gegeven, dit alles in overeenstemming met de ver-

gunning die elke aanvrager ontvangt en ondertekent.

Wat de plaatsing betreft wil ik er nogmaals de aandacht op vestigen dat het plaatsen van bijen zonder bord met afdeling en adres strafbaar is. Ik hoop dat iedere afdeling of imker aan dit voorschrift voldoet, het voorkomt moeilijkheden. Aanvragen gaarne vóór 15 maart aan onderstaand adres. Mochten er aanvragen komen voor het plaatsen van te veel volken in verhouding tot de oppervlakte koolzaad of de beschikbare plaatsruimte, dan zal tot beperking moeten worden overgegaan.

Hierbij nog de wens aan elke imker, dat de nectar dit jaar eens rijkelijk mag vloeien in het belang van de imkers en tot heil van de imkerij.

E. WIETSMA, Toezichthoudend imker
Lemsterweg 15, Oldelamer.
Tel. 05268-261.

IMKEREN met modern materiaal

Erg prettig vond ik het dat in het Groentje van november 1961 de aandacht werd gevestigd op een kast voor ramen met korte bovenlatoren. Onbegrijpelijk is het dat men in ons land het Simplexraam met lange oren handhaaft, terwijl duizenden over de wereld verspreide „profimkers” dit, zoals iedereen toch kan weten, niét doen (Langstrothkast). Hoeveel van deze lange bovenlatoren zouden er al op kritieke momenten gesneuveld zijn? Laten we ze afzagen als door de heer v. d. Sluijs aangegeven.

De bij de thans gebruikte ramen behorende afstandblikjes, de eeuwig verbogen, volgekittete, wegschuivende kweldivels die tot groot ongenoegen van de bijen steeds geschuif en gewurm nodig maken zijn we dan ook kwijt. Denk alleen maar eens aan het op- en afschuiven tijdens de honingooft.

Als u uw reisvolken tussen de uitgebouwde ramen een paar ramen met kunstraat meegeeft loopt u bij gebruik van blikjes steeds de kans dat deze lichte ramen tijdens het vervoer wegwerpen met alle gevolgen van dien en wie zou bovendien van de stoere vrijwilligers die met uw kast op de schouder de steile dijken van onze nieuwe polders afglibberen durven eisen, dat ze de kast precies rechthouden? Een raam met afstandblikjes kan dan schommelen. Het advies alles voor de reis goed te laten vastkitten duidt daar al op. Met goed passende ramen die elkanders zijlatten over enkele centimeters raken is dit niet nodig. Reisplannen komen meestal ver van te voren op maar de reizen zelf moeten vaak op korte termijn georganiseerd worden. Meestal zijn we dan al blij als we de volken op tijd in orde krijgen maar voor vastkitten van ramen is dan géén of weinig tijd meer over. Met blokjes ter halve dikte van de bijenruimte op de zijkant van de ramen gelijmd, hopen we ons het a.s. seizoen al deze ellende te besparen. Of weet er iemand misschien een betere manier om de ramen zelf-afstandscheppend te maken? Nee, alstublieft geen afstandrepen want verschuiven van ramen is dan niet meer mogelijk en het is wel eens nodig wat ruimte te maken om b.v. een raam met koningin zonder gevaar tussen dicht met bijen bezette ramen te laten zakken.

Natuurlijk is het niet mijn bedoeling het Simplexraam te „kraken”. Het Ideaalraam van het Bijenhuis is zéér goed. De lange oren kunnen wij er zelf afzagen en ze bovendien met blokjes (zie boven) zelf afstandscheppend maken. De dikke bovenlat van het Ideaalraam „werkt” niet alleen minder dan de bovenlat van slechts 1 cm dikte maar **voorkomt bovendien het bouwen van de zgn. „braamraat” óp de bovenlat**. Een ander voordeel van op nauwkeurig gelijke afstanden van elkaar, stevig en schommelvrij zittende ramen, is wel, dat ze dan vlak verzegeld worden. Vandaar dat grote bedrijven in Australië, de V.S. etc. steeds met een mes kunnen ontzegelen en dat moet u maar eens proberen met uw spekraten met grillige uitbouwswels! Laten we ook maar blij zijn met de gewapende kunstraat. Een raat vol honing of broed wordt zeer zwaar belast en bij onvoldoende steun van de kunstraat buigen de cellen door. Op een

goed uitgebouwd raam moeten de horizontale cellen-rijen ook volkomen horizontaal lopen; buigen de rijen in het midden door dan treedt vervorming op en dus veel verlies aan ruimte.

Menig imker die zijn kast met 20 of 30 ramen kritisch gaat bekijken komt tot de conclusie dat er in totaal maar 15 resp. 25 werkelijk bruikbare raten inzitten!

Natuurlijk wil ik niet beweren dat ik geen imkers ken die kans zien hun ramen ook zonder gewapende kunstraat goed te bedraden. Ik snap alleen niet waaróm ze het zo doen. Makkelijker werken dan met gewapende kunstraat kan nooit. Geen noodzaak tot (zuiver in het hart van het raam) gaatjes boren, geen draad spannen, geen insmelten met vaak beschadigingen, enkel kunstraat induwen, latje erop, 2 spijkers erin en klaar is de zaak.

„Ja, maar gewapende kunstraat is duurder”, zegt u. Onzin, zeggen wij. Wie zich bij inspectie aanwent alle wasafval direct tot een balletje te knijpen en in een bus te doen, zal ontdekken dat hij voor deze was meer geld krijgt dan de aangeschafte kunstraat kost.

Nu ik toch aan het spuien ben, ook nog even iets over het reisraam. Zaagt u toch een vierkant uit de bodem van uw kasten of (als u dat niet aandurft) boor er grote gaten in en spijker daar bijengas over. Het bovenreisraam is in onze afdelingen Haarlem, Bloemendaal en Velsen een antiquiteit, en met reden!

1e Bij de enorme zware dracht van 1959 waarbij met name gedurende de terugreis van het koolzaad met onze loodzware volken ong. 150 km. werd gereisd, was er geen sprake van warmlopen.

2e Een bovenreisraam wordt door de bijen bij het sluiten van de vliegplank overdag dicht bezet d.w.z. afgesloten en moet tegen spuitgif apart worden afgeschermd. Tijdens de reis kan het volk „heerlijk” natrogenen. Op de dracht aangekomen moet de reisleader maar zien dat hij de zaak afdekt en de deksels opscharrelt.

3e Een bodemreisraam blijft zomer en winter open. Van inregenen of het afnemen van kleedjes en deksels op de dracht is geen sprake. Schoonmaken van de bodemplank in het voorjaar is overbodig, de bijen werken alles door het gaas naar buiten.

4e Een bodemreisraam wordt **nooit** dichtgekit, een bovenreisraam altijd, al ligt het een week. En dan maar schoonkrabben.

5e De ventilatie in de kast wordt bij gebruik van een bodemreisraam enkele honderden procenten beter en natuurlijk vermindert hierdoor ook het zwermgevaar. (De bijen ventileren nu bij vliegspleet én bij de opening in de bodem).

Ik zou eigenlijk willen zeggen dat het bovenreisraam alleen nuttig is als u graag propolis wilt oogsten of het leuk vindt het na elke reis schoon te peuteren.

De volgende lans ga ik breken voor de Porter's bijenuitlaat. Staat uw bijenstal ver van burenen of openbare weg, meng dan door de tabak in uw beroker een mespunt salpeter. U blaast uw honingkamers in een mum van tijd leeg, de bijen

blijven prima, worden alleen, en daar gaat het om, zeer rustig. (We zijn de heer v. d. Berg erg dankbaar voor het feit dat hij enkele jaren geleden deze tip gaf.)

Staan uw bijen echter in de directe omgeving van huizen (stadstuin) waar ze overlast veroorzaken bij het afnemen van de honing, gebruik dan de Porter. Maar dan goed!!! Tot mijn verbazing las ik onlangs in ons Groentje dat men eerst het rooster diende te verwijderen en dan het uitlaatbord met Porter tussen broedkamer en honingkamer schuiven. Doet u dat alstublieft niet. Elke in de honingkamer aanwezige dar zal half in de Porter gekropen de toegang voor de overige bijen blokkeren. Nee, het rooster laten liggen op het uitlaatbord. Darren lopen dan vast op het rooster dat een cm. boven het uitlaatbord ligt maar de bijen kunnen er aan alle kanten langs en onderdoor. Denk vooral niet dat uw honingkamer wel darrenvrij zal zijn. Door bokken als deze heeft de Porter's bijenuitlaat m.i. bij vele imkers een slechte naam gekregen!

Het doel van mijn geschrijf is u tips te geven (en ik durf dit te doen omdat ik heb gemerkt dat vele imkers het bovenstaande nog niet wisten) om u in staat te stellen sneller te werken. Wij streven naar vervanging van onze vuilnisbakkenrasbij door de Kräiner. In hoeverre dit noodzakelijk is, durf ik niet te beoordelen. In 1959 is wel gebleken dat de verguisde Hollandse kruising van een paar honderd pond honing per kast niet schrikt als zij de kans maar krijgt.

Laten we echter, en daar gaat het om, het materiaal niet vergeten. Enkelwandige kasten zonder overbodige losse delen met bodemreisraam, vlakke deksel en perfecte raten en alles onderling verwisselbaar. O ja, en dan vooral niet meer met eetlepels tegelijk suikerstroop voeren, maar flinke porties ineens. Voor deze winter voerde ik 8 van mijn volken in drie keer af. De eerste avond waren er die met de voerbak model Spaarkast 6 pond suiker 1 op 1 kregen. Deze bakken waren bij het tweede bezoek de volgende middag schoon leeg. Nadelig voor de bijen denkt u? Ik doe dit al een jaar of tien en merk geen enkel nadeel als ik vergelijk met het jamptjes voeren daarvoor. Dit laatste duurt, vooral bij een flink aantal volken, eindeloos, brengt elke keer opnieuw opschudding en gevlieg terwijl de inhoud van 10 jamptjes, met de voerbak in een keer gegeven, maar één keer onrust brengt. Bovengenoemde 8 volken werden nu, hoewel zij een eind van huis staan, in drie bezoeken van, uit en thuis, drie kwartier afgevoerd. Als wij er voor zorgen dat het materiaal in orde is kunnen wij 5 of tien volken verzorgen in de tijd die we anders voor 2 volken nodig hadden, bovendien werkt het veel plezieriger. Tenzij u het leuk vindt zo nu en dan een kwartiertje te spenderen aan het zoeken van een passende opzetrand voor de kast die u een opzetbak wilt geven!

Ik hoop dat ik veel reacties van mijn imkervrienden op mijn geschrijf zal ontvangen.

HAARLEM

P. BAKKER

KRAINER KRAAM

Koninginneteelcommissie

Het hoofdbestuur kreeg een verslag van deze commissie, waaruit wij het volgende aanhalen. In de eerste periode van de openstelling zijn de resultaten meestal het beste, late teelten geven doorgaans meer mislukkingen, hoewel het weer natuurlijk een grote rol speelt. Als men teelt in de periode waarin de voortplantingsdrift van de volken het sterkst is, zijn er ook de grootste hoeveelheden geslachtsrijpe darren. Later in het jaar worden de darren door de volken minder goed verzorgd en in juli worden ze dikwijls reeds verdreven. Bij de toepassing van de K.I. in ons land is dat ook duidelijk naar voren gekomen.

Het lage bevruchtingspercentage van dit jaar wordt aan verschillende omstandigheden toegeschreven. In de eerste plaats natuurlijk aan het slechte weer van de afgelopen zomer, maar ook aan de omstandigheid dat vooral de nieuwe telers de techniek van de teelt nog onvoldoende beheersen. In de derde plaats aan het telen op het hierboven reeds genoemde minder geëigende tijdstip. Dat er dit jaar te weinig darren geweest zijn neemt de commissie niet aan, maar zij zal zekerheidshalve, waarschijnlijk eind mei, een extra darrevolk van de heer van den Berg op het station plaatsen. In juli kunnen er, zoals hierboven gezegd, naar het oordeel van de commissie inderdaad te weinig geslachtsrijpe darren zijn; daarom voldoet de commissie gaarne aan het binnengekomen verzoek om het station reeds half mei open te stellen. De sluitingsdatum is vastgesteld op 15 juli. De commissie zal volgend jaar een beroep op de

telers doen om meer gegevens te verstrekken dan de summier resultaten, die zij tot nu toe vroeg. Ook de data van heen- en terugzending zullen worden gevraagd om een eventuele correlatie tussen teeltperiode, weersomstandigheden en bevruchtingspercentage te kunnen opsporen. De commissie wijst met nadruk op art. 8 van het reglement, dat het betreden van het bevruchtungsstation uitdrukkelijk aan onbevoegden verbiedt. Uit allerlei omstandigheden is gebleken, dat dit verbod nog al eens wordt overtreden. Op voorstel van de commissie heeft het hoofdbestuur de heer Drs. T. Piek, secretaris van de Stichtse Koninginneteelclub, als lid van de commissie benoemd in de plaats van de naar Tanganyika vertrokken heer Kaal.

Verkrijgbaar:

Statuten, huishoudelijk reglement en uniform afdelingsreglement, franco per stuk	25 cent
Groot vel kunstdrukpapier met foto's betreffende het leven der bijen, met beschrijving, franco per stuk	50 cent
Index Maandschrift 1898—1949 zo lang de voorraad strekt, per stuk franco	f 4,—
Dr. H. W. de Boer: „De samenstelling en de eigenschappen van in Nederland gewonnen honing” (overdruk), 28 blz., per stuk franco	f 1,—
Circulaire aan gemeentebesturen enz. inzake de aanplant van honing- en stuifmeelgevende gewassen	gratis
Proefnummers Maandschrift verzenden wij gaarne aan adressen van belangstellenden, die u ons opgeeft	gratis
Vooruitbetaling op giro 846801 van de Vereniging.	

UIT DE JAAGKIEPS

Nosema

Bijna het gehele decembern timer 1961 van het Duitse vakblad die Biene is gewijd aan de Nosema. Dat doet ons vreemd aan, want hoewel Nosema ook in ons land algemeen wordt aangetroffen, geeft deze bijenziekte toch geen aanleiding tot ongerustheid.

Uit de voordracht die Dr. K. Dreher Mayen op een vergadering hield over „waarnemingen over Nosema” volgen hier enkele grepen.

De Nosema geldt ook heden nog met recht tot de gevaarlijkste bijenziekten van Midden-Europa. Dat heeft het verloop in het jaar 1961 weer opnieuw bewezen. Daarbij worden door de bijenhouders steeds weer de vragen naar voren gebracht of deze ziekte ook in vroegere eeuwen zo verwoestend optrad en of wetenschap en praktijk in de strijd tegen deze gesel der bijenteelt tekort geschoten zijn.

Spreker meende dat in oude boeken reeds zonder twijfel sprake is van deze ziekte. Pfarer Christ schreef voor 150 jaar over het „Abfallen” van duizenden bijen in het voorjaar bij nat koud weer voor het begin van de hoofddracht.

De bijenbaron von Berlepsch meldde in 1859 dat in Zuid-Hannover en naburige landen tegen Pasen en Pinksteren een grote bijensterfte plaats vond. Daarbij kwam het voor dat een bijenstand geheel verloren ging, terwijl een naburige behouden bleef. Blijkbaar werd Noord-Hannover, het gebied der Lüneburgerheide, niet getroffen. Daar toen algemeen met korven werd gewerkt en de klimatologische invloeden praktisch gelijk waren, kan de hoog-ontwikkelde zwerm-bedrijfsmethode van de Lüneburger inker, of de late dracht op de heide, of beide factoren tezamen de Nosema beïnvloed hebben.

In de beroemde Nördlinger Bienezeitung van 1861 wordt deze ziekte grondig besproken. Dzierzon schreef daarin over grote verliezen door roer, als de volken op dennehoning zaten en een lange winterzit hadden. Zijn bijen werden door Prof. Leukart, Gieszen onderzocht. Deze vond ovale lichaampjes in de darmen, zonder twijfel Nose-

ma-sporen, maar de wetenschap was toen nog niet zo ver om de ware natuur ervan vast te stellen. Genoemde prof. hield ze voor zwam-sporen en de ziekte was lange tijd bekend als „Pilzsucht” (zwamziekte). Reeds toen werd de besmettelijkheid der ziekte vastgesteld.

Genoemde prof. liet zich bijenmonsters uit 8 standen uit verschillende delen van Duitsland zenden, die van 3 standen waren gezond, bij de 5 overige werden sporen gevonden.

Opmerkelijk was dat bij de 60 monsters van Dr. Dzierzon sporen gevonden werden, zijn bijen waren het sterkst aangetast. Hieruit mag men afleiden, dat de door Dr. Dzierzon genomen proeven op het gebied van bedrijfsmethoden, de door hem toegepaste losse bouw, of de reusachtige uitbreiding der standen, of deze factoren gezamenlijk, de ziekte begunstigd hadden. Samengevat is aldus vast te stellen, dat Nosema reeds in Midden-Europa verspreid was toen nog in vaste bouw, zonder moerrooster, suiker en andere aanwinsten der moderne bijenteelt geïmkerd werd. Deze kunnen dus niet de oorzaak zijn van de verspreiding van de verwekker der Nosema.

De tweede vraag of wetenschap en praktijk te kort geschoten zijn, schijnt moeilijker te beantwoorden te zijn. Als men een vergelijking trekt met de beide andere gevaarlijke bijenziekten zou men geneigd zijn de vraag bevestigend te beantwoorden.

Het is gelukt het van ouds bekende vuilbroed totaal uit te roeien en de, eerst in de laatste tientallen jaren binnengedrongen parasiet die de mijtziekte veroorzaakt kan ook geheel verdeld worden. Maar men moet niet vergeten dat de Nosema-verwekker overal verspreid en naar de thans opgedane kennis niet uit te roeien is.

Men kan hier een vergelijking maken met de TBC-bacil, die ook nog overal gevonden wordt; de verwekker van vuilbroed, en mijtziekte, zijn daarentegen uit te roeien gelijk de pest, cholera en pokken. Dr. Dreher besluit zijn rede met de conclusie dat wetenschap en praktijk in geen geval te kort geschoten zijn. Ook in Engeland heeft men moeilijkheden met Nosema. In

het British Beejournal van 23/12 1961 schrijft de redactie dat de Nosema-paniek van de eerste maanden van 1961 verdwenen is, erg sterke volken zijn door de winter gekomen, maar niet gezegd is dat deze volken Nosema-vrij zijn, men moet voorzichtig zijn. Op het einde van de lente was er een tekort aan bijen, vooral door de Nosema en door de vraag naar bijenvolken door beginners in de bijenteelt.

Leven op melk en honing

Dr. M. H. Haydak van de universiteit van Minnesota nam in 1934 een interessante proef: op 19 november begon hij aan een melk-honingdieet. Eerst nam hij 's morgens als ontbijt een pint (ruim een halve liter) mengsel van honing en melk. Later werd dat uitgebreid tot de lunch en tenslotte werden de normale diners afgeschaft en op de vooravond van Thanksgivingday (d.i. de laatste donderdag in november) begon hij met een streng melk- en honing-dieet: 100 gram honing werd in wat melk opgelost en dit mengsel gemengd met de rest van een „quart” melk. Van dit mengsel nam Haydak van 8 tot 20 uur elke 2 uur een „pint”. De eerste 4 weken werd boekweithoning gebruikt, de volgende 4 weken klaverhoning, daarna om de andere dag donkere en lichte honing.

De eerste week was H. erg honggerig, maar later wende hij aan zijn nieuw dieet en voelde zich er wel bij. Gedurende de 12 weken van de proef bleef zijn gewicht gelijk; zijn werklust was niet verminderd en hij voelde zich sterker dan gewoonlijk. Hij had geen gevoel van luiheid of vermoeidheid, had geen last van hardlijvigheid en zijn ingewanden werkten normaal.

In de tweede maand kreeg hij last van een tekort aan vitaminen, hetgeen verholpen werd door dagelijks 10 ounces sinaas-appelsap aan het dieet toe te voegen.

Deze proef heeft bewezen dat een volwassen, normaal man gedurende een betrekkelijk lange tijd kan leven op genoemd dieet, maar het is aan te raden dit niet te doen zonder goedvinden van zijn geneesheer. Gleanings 1961/11.

Phacelia, goede drachtplant

(Foto Maagendans)

Phacelia tanacetifolia

Een Duitse boer wilde van een stuk weide van 5000 m² een boomgaard maken en wilde het volgende bereiken:

- 1e een onkruidvrij terrein,
- 2e een rijke bemesting,
- 3e een vervanging van de grasmat en niet in het minst
- 4e een drachtbron voor zijn bijen.

Op zijn verzoek aan Herr Gartenbau-Oberinspektor van de Obstbauversuchanstalt te Friedberg kreeg hij de raad Phacelia te zaaien.

Na ploegen en mesten zaaide hij 1¼ kg Phaceliazad (ad 40 DM per kg, 't bericht is uit die Biene 1961/3; volgens Imkerfreund 1962/1 is de prijs thans 7 à 8 DM per kg). Het zaad kwam goed op en gaf de bijen 2 maanden dracht, hij denkt dat zijn bijen ongeveer 20 pond honing per volk gaven; zijn beste volk met een zuivere Carnica (Troiseck) koningin 51 pond en dat is heel wat voor zijn omgeving. Verder had de Phacelia de grond aanzienlijk verbeterd, hetgeen de jonge vruchtbomen ten goede was gekomen.

In Californië, waar deze plant „vioolhals" wordt genoemd, geldt hij als een belangrijke

bron van nectar van goede kwaliteit, deze nectar is groenachtig. De plant geeft ook veel stuifmeel, dat donkerblauw van kleur is. Men heeft in de V.S. nog andere soorten Phacelia. Ook in de Sovjet republieken wordt veel Phacelia uitgezaaid, volgens de Rus Ioiriche kan de opbrengst aan honing in Zuid-Rusland 500, ja zelfs 1.000 kg per ha zijn.

In het boven aangehaalde nummer van de Imkerfreund wordt een vraag over Phacelia beantwoord, hieruit het volgende:

Men kan deze plant altijd zaaien; bij goed weer begint de bloei na 6 à 8 weken en duurt dan 4 à 6 weken. Men kan voor groenvoer, ook geschikt voor silo, Phacelia alleen of als hoofdbestanddeel met boekweit, wikken en erwten uitzaaien. Hij groeit op elke grond, maar doet het op betere grond beter. Hij is een stikstof-vreter, bij het bemesten moet men daarmede rekening houden. Voor het ontkiemen is vochtigheid nodig, later kan hij tegen droogte, maar honing niet als het te droog is. Als men het gewas als groenvoer wil gebruiken zal de imker natuurlijk wachten tot de bloei het hoogtepunt voorbij is.

Men kan van 10 tot 30 duizend kg groenvoer per ha rekenen en aan zaad zou men dan 300 à 500 kg kunnen oogsten. Daar het zaad kostbaar is komt dit de bouw ten goede.

De honingopbrengst kan uitstekend zijn. Ofschoon de Landbouwgids 1962 Phacelia „niet" geschikt als bijenplant noemt zou men er toch goed aan doen eens een proef te nemen. In ons land kan men van maart tot juli zaaien in de volle grond op rijen die 15 cm uit elkander liggen, vooral niet te dicht zaaien. De plant wordt van 80 tot 100 cm hoog en groeit op alle gronden, maar voldoet als bijenplant het beste op lichte gronden.

Bijen hebben water nodig

Reeds de schrijver van het eerste bijenboek in onze taal, Clutius schreef in 1597, dat de bijen in maart en april water het meest nodig hebben. Als uw bijenkroeg in orde is dan kunt u hiervan genieten als onze Duitse collega op bijgaand prentje, dat overgenomen is uit een folder van een Duitse firma, die Imker-globol, het speciale middel tegen wasmot in de handel brengt.

Wasmot en bijenwas

Wasmotten verteren het was dat zij opnemen slechts gedeeltelijk. Volgens Gleanings 1961/11 is men aan de Universiteit van de Staat Louisiana tot deze conclusie gekomen. Men heeft daartoe het was onderzocht van nieuwe honingraat, 6 monsters oude raat en 4 monsters van de uitwerpselen afkomstig uit verschillende bijenkasten.

Nieuwe honingraat bevatte 97,7% bijenwas, de 6 monsters oude raat resp. 52,6, 57,6, 61,3, 67,5, 74,3 en 76,8% en de 4 monsters uitwerpselen resp. 50,1, 54,3, 69,3 en 71,3%. Hieruit blijkt dat de wasmotten

slechts een klein percentage van het was gebruiken, het meeste wordt weer uitgescheiden. Onderzoekingen aan de Cornell universiteit hebben aangetoond dat de larven zich met een dieet van bijenwas gunstig ontwikkelen, met paraffine-was waren de uitkomsten minder gunstig. Men gelooft dat de larven bacteriën in hun darmen hebben, die het was verteerbaar maken.

Enige cijfers over honing

In de V.S. is een bulletin verschenen waarin de honing-opbrengst van 15 landen over 1960 staat vermeld, deze bedraagt 559 miljoen pound, dat is 4% meer dan in 1959.

De cijfers in miljoenen zijn per land: V.S. 260, Argentinië 44, Mexico 36, West-Duitsland 35, Australië 45, Canada 32, Frankrijk 26, Spanje 22, Italië 15, Chili 13, Nieuw Zeeland 11, Oostenrijk 8, Guatemala 5, Zwitserland 3 en Costa Rica 1. De V.S. exporteerde in 1960 9 miljoen pound honing, Argentinië voerde 90% van zijn oogst uit en Mexico bijna 100%, nl. 35 miljoen pound.

Waarheen gaat deze honing? West-Duitsland is de grootste afnemer, nl. 83 miljoen pound, waarvan slechts 6 miljoen pound uit de V.S. De gemiddelde prijs die Duitsland voor zijn ingevoerde honing betaalde was in 1960 11,8 \$cent tegen 12,7 \$cent per pound in 1959. (A. B. J. 1961/12.)

Aan deze gegevens ontbreken getallen van China, Rusland en andere Oosteuropese landen, die ook veel honing produceren en exporteren.

Jékavé

Uitgezaaid koolzaad (oogst 1962) in h.a. en a. per gemeente

(Cijfers: Centraal Bureau v.d. Statistiek)

	ha	a		ha	a		ha	a
Nederland	4684	65	Gelderland	14	03	Sluis		1 56
Groningen	414	38	Zevenaar		2 00	Zuidzande		1 20
Grijpskerk	18	12	Wehl		1 00	Oostburg		1 80
Oldehove	26	51	Zoelen		3 00	Waterlandkerkje		4 60
Zuidhorn	1	55	Valburg		5 00	Schoondijke		5 00
Ulrum	36	62	Elst		2 30	Ijzendijke		7 79
Kloosterburen	17	12	Wageningen		43	Philippine		2 50
Leens	20	86	Eibergen		30	Sas van Gent		6 08
Eenrum	31	11	Utrecht		6 50	Zuiddorpe		1 80
Baflo	22	05	Eemnes		6 50	Hoek		6 27
Warffum	10	04	Noordholland	145	88	Terneuzen		15 30
Usquert	12	00	Anna-Paulowna		5 50	Vogelwaard		20
Uithuizen	25	80	Wieringerwaard		3 00	Noordbrabant	33	67
Kantens	8	62	Wieringermeer		90 28	Steenbergen en		
Stedum	9	81	Haarlemmermeer		16 80	Kruisland		2 47
Loppersum	2	96	Nieuwer-Amstel		1 00	Dinteloord en		
Uithuizermeeden	21	73	Callantsoog		2 75	Prinsland		5 00
Zandt, het	12	20	Beemster		3 35	Fijnaart en		
Bierum	9	65	Edam		3 30	Heiningen		2 00
Bedum	3	92	Texel		15 90	Terheijden		1 00
Boer, ten	11	35	Wieringen		1 50	Werkendam		11 30
Appingedam	2	43	Beverwijk		2 50	Dussen		5 00
Delfzijl	8	85	Zuidholland	44	71	Megen c.a.		3 00
Termunten	10	40	Benthuizen		11 00	Woensdrecht		2 00
Nieuwolda	11	37	Bleiswijk		5 00	Deurne		40
Midwolda	4	82	Bergschenhoek		2 00	Beers		1 50
Finsterwolde	15	50	Zevenhuizen		3 50	Limburg	27	41
Beerta	16	75	Rotterdam		2 00	Susteren		1 32
Noordbroek	7	40	Klaaswaal		1 60	Tudderen		1 50
Scheemda	5	00	Ouddorp		2 56	Berg en Terblijt		3 00
Wedde	4	84	Stellendam		50	Schimmert		50
Belilingwolde	1	50	Melissant		3 23	Schaesberg		3 00
Ezinge	2	00	Dirksland		1 98	Margraten		75
Winsum	7	75	Herkingen		90	Noorbeek		1 25
Aduard	3	40	Sommelsdijk		4 35	Slenaken		1 80
Onstwedde	1	80	Ooltgensplaat		3 50	Wittem		1 20
Vlagentwede	5	25	Hazerswoude		59	Bocholtz		1 05
Slochteren	3	30	Maassluis		2 00	Vaals		3 50
Friesland	148	38	Zeeland	125	14	Heijthuisen		10
Barradeel	19	03	Duivendijke		3 20	Rogel		20
Bildt, het	48	59	Kerkwerpe		2 00	Neer		4 50
Franekeradeel	2	35	Brouwershaven		2 00	Haelen		20
Menaldumadeel	3	18	Zonnemaire		1 20	Roermond		1 44
Ferwerderadeel	15	03	Dreischor		1 80	Swalmen		10
Westdongeradeel	33	07	Noordgouwe		12 10	Melick en		
Oostdongeradeel	7	92	Nieuwerkerk		2 63	Herkenbosch		2 00
Kollumerland	17	54	Oosterland		2 60	Noordoostelijke		
Wonseradeel	1	67	Wissekerke		35 50	Polder	14	10
Drenthe	1	70	Waarde		4 63	Oostelijk		
Smilde	1	70	Rilland-Bath		1 40	Flevoland		3708
			Retranchement		1 98			

ENQUÊTE ONDER DE GRONINGER IMKERS

De propagandacommissie van de afdeling Groningen, die door het bestuur van de Kring Groningen was aangewezen om de „Bijenstand” op de tentoonstelling M.G. '61 te verzorgen, en dit op zo eminente wijze heeft gedaan, wil verder werken.

Ze is van plan een enquête te houden onder de Groninger imkers.

De leden der commissie hebben voor studiedoelinden gegevens nodig, die ze eerdaags van de imkers in de provincie Groningen zullen vragen - wij hopen, dat alle leden in die provincie zoveel mogelijk de moeite willen nemen deze vragen te beantwoorden. Ze bewijzen niet alleen de vragenstellers maar de gehele imkerij daarmee een grote dienst.

Wie organiseert dit jaar de Nationale Honingtentoonstelling ?

Kringen, groepen of afdelingen, die dit jaar de Nationale Honingtentoonstelling wensen te organiseren, worden verzocht dat aan het Bijenhuis te berichten. Zij ontvangen dan volledige inlichtingen. De datum moet na 1 september vallen. De tentoonstelling moet worden gekoppeld aan andere evenementen (Damesbeurs, tentoonstellingen op land- en tuinbouwgebied of andere gelegenheden, waar veel publiek komt). De reclame voor en de verkoop van honing, alsmede het leggen van vaste relaties tussen imkers en afnemers, staat op de eerste plaats. Het criterium voor de keuring zal zijn: is de honing wat kwaliteit, bewerking en presentatie betreft aantrekkelijk voor het publiek ?

De terzake door het hoofdbestuur ingestelde commissie ziet de opgaven met belangstelling tegemoet.

Bevruchtungskastjes

In de achter ons liggende 25 à 30 jaren zijn door verschillende, soms goedmenende imkers allerlei proeven genomen met buitenlandse bijenrassen. Veelal importeerde men door bemiddeling van een buitenlandse vriend een moer; dit waren bijna altijd willekeurige moeren van niet gecontroleerde afstamming. In de loop der jaren is ons Nederlandse bijenras door deze willekeurige import sterk gekruist. Ik geloof zelfs dat men niet meer kan spreken van een zuivere Nederlandse bij. Toch zegt een deel der Nederlandse imkers: geef mij maar de Nederlandse bij, die is beter dan al die buitenlandse. Men trekt die conclusie veelal door op de fruit- of heidestand even aan een aantal kasten te tillen. Is de kast met het vreemde volk niet zwaarder dan de andere, dan zegt men: zie je wel, ze kunnen niet tegen onze bij op. Men vergeet daarbij dat de hoeveelheid binnengedragen honing bepaald wordt door de volkssterkte. Er zijn ook andere belangrijke eigenschappen, waar we op moeten letten, zoals zachtaardigheid, broedcapaciteit, zwermdrift, al of niet blank verzegelen enz.

Baanbrekend werk voor de teelt der Krainers wordt tegenwoordig verricht o.a. door ons hoofdbestuur lid van den Berg te Egmond Binnen (zie de Groentjes van vorig jaar). In de laatste jaren heeft dit ras bewezen voor ons land het beste te zijn. Ze beginnen vroeg te broeden, een voordeel voor de voorjaarsdracht en ze zijn zeer zachtaardig. Dit is ook het geval met een kruising. Krainers en de eerste nateelt daarvan verzegelen de raten sneeuwwit, wat voor raathoning belangrijk is. In het oosten van ons land is de Carnicaclub Twenthe opgericht; men heeft daar goed teeltmateriaal onder de leden verspreid. Grote oogsten en zachtaardigheid treden daar reeds op de voorgrond.

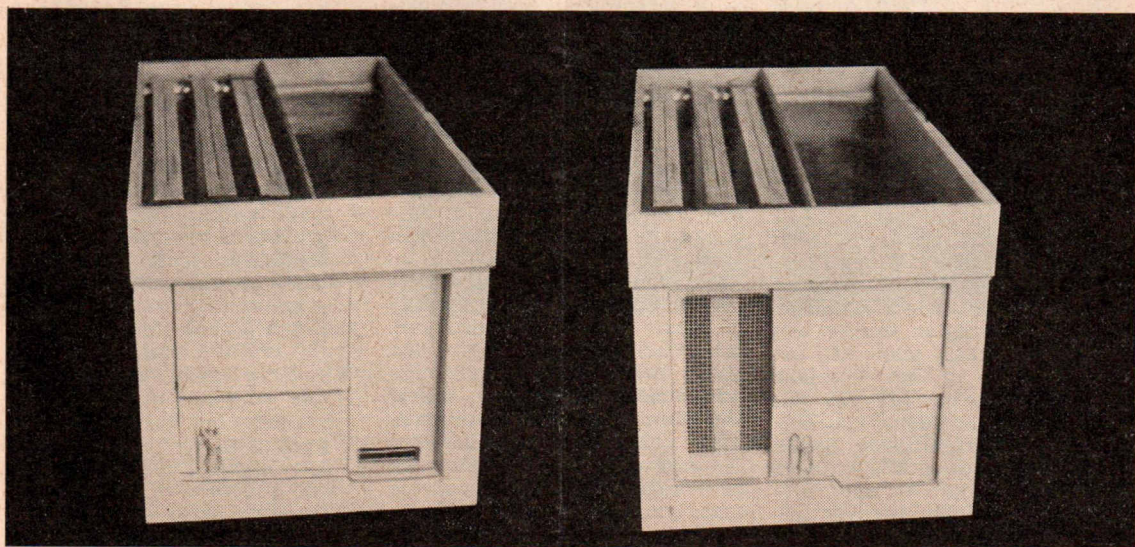
In Utrecht werd de Stichtse Koninginneteelt Club opgericht. Zij organiseerde een lezing door twee bestuursleden van Twenthe; de zaal was te klein, de laatkomers stonden in de gang. Ik ben in 1961 ook lid geworden en ik betrok een op

Schiermonnikoog bevruchte moer van Drs. Romeijn. De invoering ging goed en het volk heeft het op de heide goed gedaan.

De zachtaardigheid heb ik reeds ondervonden. In 1962 hoop ik mijn hele stand te voorzien van nakomelingen van deze moer. Dat worden dus kruisingen, als ze op eigen stand bevrucht worden, maar in 1963 leveren ze zuivere Krainer darren en de kans op goede bevruchting op eigen stand wordt dan veel groter. Die kans wil ik nog vergroten door naburige imkers eitjes van de originele koningin te verschaffen, waaruit zij koninginnen kunnen telen. Om zuivere bevruchting te verkrijgen werden op het eiland Schiermonnikoog enige geselecteerde Krainer bijenvolken geplaatst. De leden kunnen hun onbevruchte koninginnen in kleine volkjes naar het eiland zenden om daar bevrucht te worden.

Voor deze bevruchtingsvolkjes gebruikt men in Twenthe veelal het z.g. Lohuiskastje, een kastje met drie kleine raampjes en achterin een zinken voederbakje waarin honingsuikerdeeg (3,5 deel poedersuiker met 1 deel honing) gedaan wordt. Het vlieggat is voorzien van een darreroostertje om te voorkomen dat een in het volkje verdwaalde dar op Schiermonnikoog zou uitvliegen. Deze roostertjes worden vervaardigd door de heer H. J. Lohuis, Hobergenstraat 11 te Albergen. De ventilatie van het kastje tijdens de reis is aldus opgelost: is het vlieggat dicht dan komt er een gat vrij waarvoor bijengaas is aangebracht. Doet men het vlieggat open, dan sluit dezelfde wervel de luchtopening af.

De heer van Voorst uit Soesterberg liet mij een kastje zien voor verzending van twee volkjes naar Schiermonnikoog. Ik heb daarop voortgebouwd en van een zesraamskastje, zoals Wageningen die levert, omgebouwd voor het verzenden van twee volkjes naar het eiland. Daartoe heb ik in het midden van het kastje een tussenschot van board geplaatst, zodat aan weerskanten drie broedramen kunnen worden gehangen. Aan elke kant van het schot komt dus een volkje

met een onbevuchte koningin. In voor- en achterwand heb ik een vlieggat gemaakt en een opening voor ventilatie tijdens het vervoer; die opening is voorzien van bijengaas. Om het zesraamskastje te veranderen gaat u als volgt te werk.

Eerst verwijderd u het draaibare vliegplankje en u lijmt met een stukje hout het vlieggat dicht. Daarna maakt u in voor- en achterwand een nieuw vlieggat voor elk der twee afdelingen. Maat: 5 x 1,5 cm. Vervolgens maakt u in elke afdeling een ventilatieopening, één aan de voor- en één aan de achterkant. Afmetingen 6 x 12 cm. U kunt de openingen met beitel of figuurzaag maken. De afdeling die het vlieggat vóór heeft, heeft dus de ventilatieopening achter. U kunt nu het darrerooster voor elk vlieggat aanbrengen (aan de binnenzijde) en het gaas achter de ventilatie-Openingen (ook aan de binnenzijde).

Nu maakt u een houten schuifje (lieftst beukehout) en zorgt dat het 1 à 1,5 mm. ruimte heeft tussen de geleiders, dit ter voorkoming van klemmen bij vochtig weer. Op het schuifje wordt in het midden een latje gespijkerd van 1 x 2 cm. Tevens monteert u op het schuifje een schuifgrendel van 2 x 4 cm, in elke ijzerhandel verkrijgbaar. In het geleiderlatje (van beukehout) maakt u twee inkepingen waar het grendeltje in valt. Als de beide schuifjes voor de vlieggaten geschoven zijn, zijn de beide ventilatieopening open en omgekeerd.

Nu moet nog een plaat hardboard gemaakt worden, die het kastje verdeelt in twee afdelingen, die niet met elkaar in verbinding staan. Er mag geen bij van de ene afdeling naar de andere kunnen overlopen! Aan weerszijden schuift deze plaat tussen op de bodem en aan voor- en achterzijde aangebrachte beuken latjes van 5 x 5 mm. Ook deze weer niet te pas, opdat de plaat board gemakkelijk verwijderd kan worden. De groef insmeren met vaseline tegen het vastkitten.

Als afdekking voor de twee volkjes kunt u twee

stroken vilt nemen. De gehele kast wordt afgesloten met een zinken deksel, die bij het reizen aan het kastje wordt vastgeschroefd. Onbevoegden kunnen dan de kast niet openen.

De voorzijde van de kast is witgeschilderd, de achterzijde groen, dit om vervliegen te voorkomen.

Nu wil ik de voordelen van dit kastje vergeleken met het Lohuiskastje eens bekijken.

1. Het heeft broedkamerramen, dus bij invoeren zo te gebruiken.
2. In één kast zitten twee volken.
3. Geen honingsuikerdeeg nodig want één der ramen kan 4 pond voer bevatten.
4. Als één volkje uit het kastje genomen is kan men het tussenschot verwijderen en van het kastje een gewone zesramer maken, die gevoerd kan worden met de in Wageningen verkrijgbare voerbak.
5. Het kastje kan dus zonder meer bij de Aalster methode worden toegepast.

Ik heb het kastje ter beoordeling naar Wageningen gezonden en ik kreeg de volgende wenken: Bij het reizen slingeren de ramen. Inderdaad is dat zo. Doch ik zal alsnog op de bodem van elke afdeling een kam aanbrengen, waar de onderlatten der raampjes invallen, zodat die vast zitten.

Verder kan tussen het zinken deksel en het vilt een vulling worden aangebracht van golfkarton, zodat ook de bovenkant van de ramen vast aangedrukt wordt. Bovendien werkt dit isolerend.

Verder vond men dat een kastje van honingkamerformaat beter was met het oog op het vervoer naar Schiermonnikoog. Hiermede kan ik het niet eens zijn. Ik zie niet in dat een kastje met broedkamerramen hiervoor niet deugt. Het is immers slechts een zeer klein gewichtsverschil en bij het gebruik van het hele volkje op de stal zijn broedkamerraampjes gemakkelijker; men kan het broed meteen in een broedkamer hangen.

G. H. GRIJZE

VRAGENRUBRIEK

Vraag 1:

Een van mijn bijenvolken is ten gronde gegaan aan Nosema. Kunt u mij zeggen wat er in Nederland gedaan wordt tegen die ziekte?

E. P. R. H. de M. te H.-L. (België)

Nosema

Antwoord:

Nosema komt op zeer veel bijenstanden voor. Meestal merkt de imker daar niets of weinig van. Soms echter wordt het kwaadaardig en sterven een of meer volken snel af. Dit komt vooral in het voorjaar voor. Over de oorzaak van het kwaadaardig optreden van Nosema zijn verschillende hypothesen opgebouwd. Nog onlangs heeft dr. Steche een zeer uitvoerige dissertatie hierover geschreven. Hij meent dat vooral

een harmonische eiwithuishouding in het volk van veel belang is. Ook oudere publikaties wijzen er steeds op dat men moet zorgen de volken in goede doen te houden: altijd voer — ook stuifmeel — genoeg, de ruimte voor een flinke broedaanzet, enz. Daarnaast zijn ook geneesmiddelen ontwikkeld nl. Nosemack, een organisch kwikpreparaat van dr. Gontarski en Fumidil B een soort antibioticum dat in Amerika is gevonden. Beide middelen zijn wel in staat — zoals uit proeven op „Ambrosiushoeve” gebleken is — (zie Maandschrift sept. 1957) de ziekte wat te onderdrukken. Misschien dat ze samen met een goede behandeling en gunstige weersomstandigheden de ziekte wel kunnen doen verdwijnen. Maar ook zonder geneesmiddelen verdwijnt de ziekte vaak als de omstandigheden daartoe maar gunstig zijn.

M.

Vraag 2.

Met belangstelling las ik in het Groentje van november het artikel over Famethaan. Zelf paste ik sinds enige jaren de methode volgens Snelgrove toe, maar ik vond het zoeken naar de moer vaak erg tijdrovend, dat bij Famethaan overbodig wordt. Maar het overkwam mij enkele malen, dat het (moerloze) volk boven het Snelgrovebord zich niet moerloos voelde, in ieder geval geen moerdoppen aanzette. Volgens Famethaan zonder gesloten gaasrooster in het eerste stadium zullen de bijen onderin zich wellicht ook niet moerloos voelen. Waarom moet het open staan? Bestaat er een tekening van het Snelgrovebord, waarbij het gaasrooster gemakkelijk open en dicht gemaakt kan worden? Is het gebruik van

een carbollap even effectief voor het naar beneden jagen van de koningin als de be-roker?

F. D. G. te Z.

Famethaan

1. Er is in het door u bedoelde geval (de eerste bakwisseling) weinig kans, dat de bijen zich niet moerloos zouden voelen in de **onderste** bak (dus geen doppen zouden aanzetten), omdat tussen bovenkamer (waarin de moer) en de onderste kamer zich behalve het smokkelraam („Snelgrove-bord”) ook nog een **honingkamer** bevindt.

Door het openlaten van het gaas in het smokkelraam wordt voorkomen, dat het door afvliegen verzwakte volk in de bovenkamer te sterk afkoelt.

2. Het smokkelraam kan gemakkelijk open en dicht gemaakt worden als men drie dunne plankjes maakt, die gezamenlijk de oppervlakte van het gaas bedekken. De afsluiting behoeft niet zo heel erg nauwkeurig te zijn. Als u de maten van de plankjes zó kiest, dat deze losjes naast elkaar liggende, is zulks voor scheiding voldoende en het vergemakkelijkt het opleggen en afnemen. Hier van zal wel een tekening bestaan maar deze kunt u ontberen. (De separator — tevens reisraam — van de spaarkast sluit op dezelfde manier).

3. Het gebruik van de carbol-

OOK U BENT WELKOM!

De heer en mevrouw Schultze-Everding, resp. leider en keurmeesteres bij het Onderwijs- en Proefstation voor Bijenteelt te Munster, houden voor de Carnicclub en de Kring Twenthe lezingen met dia's over koninginneteelt, uiterlijke kenmerken en keuringen van Carnica's op

zaterdag 10 maart 1962

's namiddags kwart na twee in hotel 't Laor te Zenderen (tussen Hengelo en Almelo). Alle imkers hartelijk welkom!

lap voor het naar beneden jagen van de koningin kan wel effectief zijn. Tegen het gebruik van de carbollap hebben vele imkers echter bezwaar vanwege de soms felle reactie van de bijen, het gevaar voor de huid van de imkershanden en de voor sommigen ondraaglijke stank. S.

Vraag 3.

Een collega-imker maakte mij er op attent, dat de manier waarop ik mijn honingpotjes afsluit (nl. perkamentpapier met elastiekje) niet juist is en dat daardoor de honing niet lang houdbaar is.

Volgens hem is een betere methode afsluiting met was. Kunt u mij zeggen of dit juist is en zo ja, welke was moet ik dan gebruiken en welke methode moet ik daarvoor volgen.

H. H. S. te B. U.

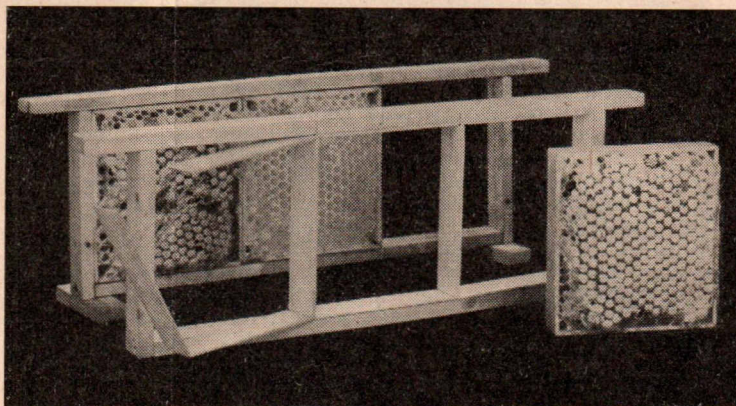
Afsluiting van honingpotten

Afsluiting van honingpotten door middel van perkamentpapier, bevestigd door omspanning met een elastiekje, vormt geen voldoende beveiliging van de inhoud. Een luchtdichte afsluiting is op deze manier niet te bereiken. Door het perkamentpapier rondom de hals van de flacon met vloeibare was aan te gieten zou dáár de afsluiting wel luchtdicht zijn te maken, maar het perkamentpapier zelf, aan de lucht blootgesteld, zou op de duur toch vocht doorlaten.

De beste sluiting is een schroefdeksel, voorzien van inlegsel van perkament of van karton met cellofaan. Een metalen inlegsel met rubber-ring sluit ook afdoende, doch een bezwaar hierbij is, dat na enige tijd de ring aan de glasrand gaat kleven en de honing naar rubber kan gaan smaken. S.

Zelf secties maken

Het Bijenhuis brengt al jaren ramen in de handel, waarin drie Amerikaanse secties passen. Elk raam is afgesloten met drie dunne plankjes, die de bijen noodzaken de secties recht te verzegelen en die voorkomen, dat er warbouw in de secties ontstaat. Op bijgaande foto is zo'n sectieraam afgebeeld. De bijen werken er gemakkelijker in dan in een z.g. sectiebak. In een tienraams honingkamer kan men zeven van zulke sectieramen hangen. Ons lid de heer van Druten te Hengelo Ov. zendt ons een foto van zelfgemaakte secties, die hij in gewone honingkamerramen aanbrengt. Bij het gebruik van deze secties heeft men niet zeven, doch tien sectieramen in elke honingkamer. Van een kast, waar hij in de afgelopen zomer een honingkamer met deze secties had op gezet, oogstte hij

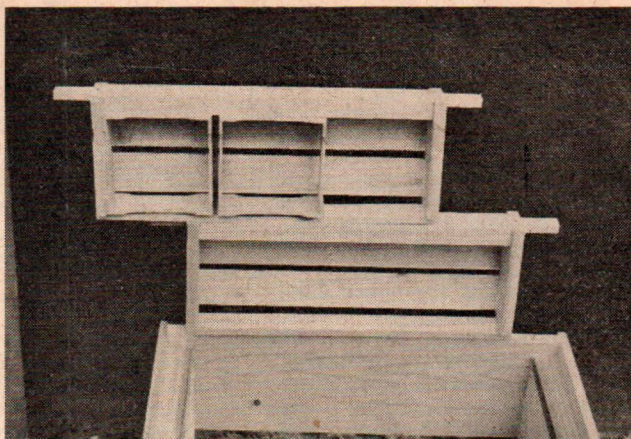
midden juli 24 volledig gevulde secties, met een gezamenlijk gewicht van 22 pond.

Omtrent de vervaardiging van deze secties schrijft hij ons het volgende:

Deze secties zijn gemaakt van

een vurenhouten latje ter dikte van 1,5 à 2 mm. en een breedte gelijk aan die van een normaal raam, 22 mm. Op de plaats waar ze geknikt moeten worden, zijn ze vooraf even gedeukt met een beitel (snijscherm)

90 gr.), die niet scherp mag zijn, doch enigzins afgerond. Na deze behandeling kan men ze gemakkelijk in de ramen zetten. Doet men dit nauwkeurig, zodat er geen spleten overblijven, dan hebben de bijen geen gelegenheid de secties vast te kitten. Het uithalen van de secties levert geen moeilijkheden op. Op de tafel zijn deze secties van een mooi formaat, met een prachtig schoon lijstje. Ik had alle secties voorzien van 1 cm. kunstraat. Dit hebben de bijen prompt verwijderd en ze zijn darrereraat gaan bouwen, wat voor raathoning wel zo mooi is!

Reglement

voor het bevruchtungsstation Schiermonnikoog

1. Leden der Vereniging hebben het recht tegen een vergoeding van 75 cent per kastje bevruchtungsfolkjes op het bevruchtungsstation te doen plaatsen.
2. Andere bijenhouders, mits lid van een der bij de Bedrijfsraad voor de bijenhouderij in Nederland aangesloten organisaties, kunnen, indien en voor zover de capaciteit dat toelaat, bevruchtungsfolkjes op het station doen plaatsen tegen een vergoeding van f 2,50 per kastje.
3. In 1962 wordt het station van 15 mei tot 15 juli opengesteld.
4. De ter plaatsing aangeboden folkjes moeten aan de volgende eisen voldoen:
 - a. Zij moeten voorzien zijn van voldoende voer. Gerekend moet worden op een periode van twee weken zonder dracht. Het is niet toegestaan de folkjes tussentijds te voeren.
 - b. De folkjes moeten darrenvrij zijn.
 - c. De vlieggaten moeten afdoende kunnen worden gesloten en wel zodanig, dat de folkjes bij het sluiten der vlieggaten tegelijkertijd lucht krijgen.
 - d. De vlieggaten moeten aan de binnenzijde voorzien zijn van een darrerootertje of van darregaas (doorlaatopening 5 mm). De heer H. J. Lohuis, Hobergenstraat te Albergen levert 'n zeer doelmatig rooster-tje dat bestaat uit twee strookjes zink, waarop drie staafjes zijn gesoldeerd.

- e. De deksels moeten met schroeven op de kastjes vastgezet zijn.
- f. De kastjes moeten zeer solide zijn, zodat lekken, ook bij regen, uitgesloten is. Triplex is geen materiaal voor bevruchtungskastjes.
- g. Op elk kastje moet met onuitwisbare verf of inkt duidelijk de naam en het adres van de eigenaar of van de afdeling zijn aangebracht.
5. De plaatsing der folkjes geschiedt op aanwijzing van de Vereniging.
6. De vereniging zal voor toezicht zorgen, maar stelt zich niet aansprakelijk voor schade, die het gevolg is van diefstal, beschadiging of welke andere schade ook.
7. Gedurende de tijd dat de kastjes op het eiland zijn, mogen ze niet worden geopend.
8. Met het oog op het vervliegen van koninginnen is het verboden om de terreinen van het bevruchtungsstation te betreden.
9. De datum van inzending wordt aan de telers overgelaten. Schipper K. Boersma vertrekt op dinsdag en vrijdag om 12 uur uit Groningen naar Schiermonnikoog. Ligplaats Oosterhamrikkade.

Van de vervoerder naar Groningen (beurtdienst, Spoorwegen) dient men zekerheid te hebben dat de folkjes in de loop van de voormiddag van genoemde dagen aan schipper Boersma worden afgeleverd. De verzending kan ook ge-

schieden via Leeuwarden-Oostmahorn (dagelijkse bootdienst Oostmahorn-Schiermonnikoog).

De kastjes moeten worden geadresseerd aan de heer H. Kruyer, Middenstreek 60 te Schiermonnikoog.

De verzending der kastjes dient steeds franco te geschieden; ze worden niet-franco aan de eigenaars teruggezonden.

10. Vóórdat men de teelt inleidt, dient men daarvan mededeling te doen aan het Bijenhuis te Wageningen. Dit is nodig om eventuele spoedberichten direct aan de telers te kunnen doorgeven.

Het Bijenhuis zendt dan aan de teler een briefkaart, welke deze minstens drie dagen voor de verzending van de folkjes naar Schiermonnikoog aan de heer Kruyer dient te sturen en waarop het aantal folkjes en de wijze van verzending aan de heer Kruyer worden medegedeeld.

De heer Kruyer zendt de telers bericht voordat de folkjes worden teruggezonden.

11. Indien uit dezelfde afdeling meer telers folkjes inzenden, verdient het aanbeveling deze in één zending te versturen.

12. Vooruitbetaling van het verschuldigde bedrag per postgiro 846801 ten name van de Vereniging te Wageningen.

13. Mogelijke wijzigingen van het reglement, bijv. in verband met de tijdens het opstellen daarvan nog niet bekende dienstregelingen, worden uitsluitend bekendgemaakt aan de telers, die aan de in art. 10 genoemde verplichting hebben voldaan.

Voor onze jaarvergadering op 13 febr. j.l. bestond goede belangstelling. In zijn openingswoord wees de voorzitter, de heer Beelen, o.m. op de gestadige teruggang van het ledental, hetwelk zijns inziens moet worden toegeschreven aan het ontbreken van interesse voor het bijhouden bij de jeugd.

Uit het jaarverslag bleek dat het honinggewin in 1961 maar matig is geweest, vooral de klaverdracht was slecht, de heide matig tot goed.

De kascontrolecommissie, bestaande uit de heren J. Bos en W. Schoemaker, verklaarde zich bij monde van eerstgenoemde, akkoord met de boekhouding van de penningmeester, zodat deze décharge werd verleend.

Bij de bestuursverkiezing werden de aftredende leden, de heren J. Beelen (voorzitter) en J. v. d. Spoel (2e secr.) met grote meerderheid van stemmen herbenoemd.

Tot leden van de kascommissie werden benoemd de heren A. Dekker en D. Oostendorp, terwijl tot afgevaardigde naar de algemene vergadering te Utrecht werd benoemd de heer J. Westera, tot plaatsvervanger de heer W. Schoemaker. Hierna volgde een kleine verloting, waarbij de hoofdprijs „Het grote Bijenboek” van R. P. Groenveld, ten deel viel aan de heer A. Dekker.

Bij de rondvraag stelde de heer Gussekloof voor om bij het eerstvolgende reizen met de volken naar het koolzaad, de pers eens uit te nodigen daarbij aanwezig te willen zijn, teneinde voor de sport van het bijhouden wat meer belangstelling te wekken. De vergadering voelde hier wel voor en de heer Gussekloof kreeg in het organiseren hiervan vrij mandaat. Verder kwamen nog verschillende dingen ter sprake, o.a. honingtentoonstelling, honingverkoop, enz.

Na de rondvraag volgde een lezing van de secretaris, met als onderwerp: Wenken en beschouwingen over bijhouden. De voornaamste punten van behandeling waren o.m. het inspecteren der volken; het tijdig en op de juiste wijze inhangen van kunstraat, de ontwikkeling van ei tot insekt, het versterken der honingvolken, het klaarmaken van de volken voor de koolzaad, het zwermen, het invoeren van een koningin, enz., enz.

Het hoofddoel van alle bruikbare imkersmethoden moet volgens spreker zijn:

1. het stimuleren van de broedaanzet in de juiste periode;
2. het beschikken over een groot aantal haalbijen, juist op het moment waarop elke dracht inzet;
3. het toepassen van een goede manier van zwermverhinderen.

Na afloop van de lezing volgde nog een prettige en leerzame gedachtenwisseling, waarna om ca. elf uur de vergadering werd gesloten.

AFD. SCHOUWEN-DUIVELAND

Op 3 febr. j.l. hield onze afdeling haar jaarvergadering in hotel „Concordia” te Zierikzee. In deze vergadering hebben we afscheid genomen van onze voorzitter, de heer C. A. Hartog. Bijna 29 jaar heeft hij in onze vereniging de vergaderingen gepresideerd. In zijn afscheidwoord zei spr. wel uren lang te kunnen vertellen over het wel en wee van de vereniging in de afgelopen 29 jaar. Hij beperkte zich echter tot enkele van de voornaamste gebeurtenissen, o.a. over de oorlogsjaren en het rampjaar 1953, waarin zich de meeste moeilijkheden voordeden.

De scheidende voorzitter bracht dank aan de heer C. O. J. Hendrikse, het enige bestuurslid vanaf de oprichting der vereniging in 1924, voor de hulp en steun die hij vele keren mocht ontvangen.

Namens het bestuur en leden dankte de heer C. Fasol in welgemeende woorden de voorzitter voor alles wat hij voor de vereniging heeft gedaan. We kunnen u nooit betalen voor het werk dat u heeft

Op 28 januari overleed de heer
ANTON VAN ROOYEN

in de leeftijd van 76 jaar.

Hij was mede-oprichter, in 1928, van onze afdeling en was vanaf de oprichting tot 1959 secretaris; in laatstgenoemd jaar bedankte hij als bestuurslid wegens gezondheidsredenen. Hoewel hij geen vergadering meer kon bezoeken, bleef hij een medelevend lid.

Nauwkeurig van aard zijnde, moest zijn administratie tot in de puntjes in orde zijn, niets werd vergeten, alles was op tijd gereed. Zijn jaarverslagen waren een lust om te lezen. Hij gaf zich geheel, maar vroeg dat ook van anderen.

De heer Van Rooyen maakte van 1940 tot 1956 deel uit van het hoofdbestuur en werd voor zijn bijzondere verdiensten als zodanig benoemd tot erelid der vereniging.

Hij ruste in vrede.

J. V. D. TOP,
voorzitter afd. Ede

gedaan, doch als blijk van waardering mag ik u namens ons allen „Het grote bijenboek” aanbieden. Een attentie die door de heer Hartog zeer op prijs werd gesteld.

Uit het jaarverslag van de secretaris bleek dat de meeste imkers meer honing verzamelden dan in 1960. De weersomstandigheden waren altijd niet even gunstig, maar over het algemeen konden we tevreden zijn. Een aantal leden had dit jaar weer veel schade opgelopen tijdens het bespuiten van het koolzaad, zelfs zo erg dat er enige volken aan ten onder gingen.

Uit het financieel verslag van de penningmeester, St. J. Priemis, bleek, dat er een batig saldo was. Tijdens de bestuursverkiezing werden de heren St. J. Priemis en J. Fluyl herkozen en in de vacature van de heer Hartog werd voorzien door de benoeming van de heer A. Stiens. Het overige van de vergadering werd gewijd aan bespreking over het gezamenlijk bestellen van bijenartikelen; evenals vorige jaren werd weer besloten de bestelling gezamenlijk te doen. Voorts werd besloten weer onze 2-daagse excursie te houden, waarvoor ir. J. Mommers weer gevraagd zal worden.

Als afgevaardigde naar de A.V. werd benoemd J. Fluyl, als plaatsvervanger de heer C. O. J. Hendrikse. Na de rondvraag sloot de voorzitter deze prettigitte

vergadering en wenste ons een goed honingjaar toe.

Hierna werd een korte bestuursvergadering gehouden, waarin de heer C. Fasol tot voorzitter is gekozen.

J. F.

AFD. UGHELEN

Op 19 januari hield de heer A. T. v. d. Brink uit Renkum een lezing over „Mijn methode”, waarin zeer duidelijk de methode v. d. Brink belicht werd. Op het raatoppervlak mogen zich geen darrecellen bevinden. De wijze waarop de kunstraat in de raampjes bevestigd wordt is daarop van grote invloed. Aan de benedenhoeken der raten mogen zich in de zwermtijd wel enige darrecellen bevinden. Dat het gebodene zeer op prijs gesteld werd bleek uit de aandacht, waarmee geluisterd werd en uit de vragen, die werden gesteld. De voorzitter, de heer A. C. Timmer, dankte de spreker voor zijn leerzame uiteenzetting en hoopte de aanstaande zomer met de hele afdeling bij de heer Van den Brink te komen. Dat zal een leerzame excursie worden.

A. VAN PUTTEN, secr.

AFD. AMERSFOORT

Woensdag 31 januari gaf afd. Amersfoort een lezing en filmavond in de „Oranjeboom”. De voorzitter, de heer Swart, opende deze avond en stelde vast dat ruim de helft van de leden aanwezig was. Hierna gaf hij het woord aan de spreker, de heer Laban, assistent van de rijksbijenteleconculent, voor zijn lezing over de koninginsteelt.

Deze constateerde, dat het Krainer bijenras maar heel weinig zwermt en praktisch niet steekt. Hij hoopt, dat ook hierdoor de buitenstaanders geanimeerd kunnen worden. Vervolgens legde de spreker uit hoe men moet overschakelen op een ander ras. Na deze bespreking toonde hij de verschillende attributen en bevruchtigingskastjes die hiervoor nodig zijn. De film die hij hierna vertoonde is heel interessant. Na beantwoording van vragen dankte de voorzitter de spreker voor deze goed gevulde en leerzame avond.

AFD. ELSPEET

Onze afdeling hield op 15 december j.l. in het „Vergulde Hert”, onder voorzitterschap van de heer Reezigt, haar jaarlijkse ledenvergadering. De opkomst der leden was slecht, wat voor het bestuur steeds een teleurstelling is. De voorzitter gaf in het kort een overzicht over het afgelopen jaar. Hieruit kwam naar voren dat de voorjaars- en zomeropbrengst slecht was, de heide gaf tot september niet, maar in de eerste week van september, die mooi weer bracht, werd nog ruimschoots honing gewonnen en maakte ons heel goed.

Voorts wil men trachten om medewerking te krijgen van gemeentewege om bij de aanleg van plantsoenen zoveel mogelijk planten aan te wenden die een drachtbron voor de bijen geven, verder zal men trachten contact op te nemen met leraren der scholen om medewerking te verlenen, om vooral bij de jongeren aandacht en belangstelling te wekken voor de imkerij. Voorts tracht men door het winnen van nieuwe leden en donateurs het kassaldo te verhogen. De voorzitter sloot deze vergadering, daarbij de leden opwekkende de vergaderingen toch vooral trouw te bezoeken, hetgeen door het bestuur zozeer op prijs wordt gesteld.

De secretaris,
F. TEUNISSEN

AFD. APELDOORN

Op onze drukbezochte ledenvergadering van 7 februari j.l. hadden wij in ons midden de heer A. v. d. Brink uit Renkum, die ons zou vertellen over zijn bedrijfsmethode. Spreker werd ingeleid door onze voorzitter, de heer C. W. F. Jansonius, die erop wees dat de heer v. d. Brink reeds eerder over zijn be-

drijfmethode in het Groentje heeft geschreven en ook in andere afdelingen daarvoor reclame heeft gemaakt. Spreker begon met zijn causerie in te delen in 15 punten om daarna aan de hand van vragen uit de vergadering zijn methode nader toe te lichten. Beknopt weergegeven komen deze punten op het volgende neer: Bijen zoveel mogelijk met rust laten; grote aandacht besteden aan goed uitgebouwde raten; uitgevalen raten aanvullen door tijdens het voeren kunststraat tussen het broednest te hangen, wat men 2 à 3 keer kan herhalen; voor het inwinteren zwakke volken versterken; moeren knippen; het reizen; het kweken van jonge moeren; het behandelen van de zesraamskastjes; hoe te voeren; het uitbouwen der raten; speciale aandacht voor de versterkingsdraden, die niet ingesmolten worden ter voorkoming van darrecellen en het niet beleggen van die cellen waar de draden doorheen lopen. Verder onderwerpen, aan de behandeling waarvan wij lang niet toekwamen. Uiteraard hebben wij hiermede lang niet alles weergegeven. Dat een en ander met grote belangstelling door de vergadering werd gevolgd bleek wel uit het feit dat spreker overstelt werd met vragen, waarop het antwoord weer nieuwe vragen tot gevolg had. Al spoedig zaten we dan ook in tijdnood, zodat de voorzitter op knoptheid moest aandringen. Wegens het late uur moest de discussie ontijdig worden afgebroken. Of de heer v. d. Brink voor zijn methode navolgers heeft gevonden? Er zijn goede dingen te berde gebracht, die het overdenken ten volle waard zijn en waarmee men zijn voordeel kan doen. De voorzitter dankte

de heer v. d. Brink voor zijn interessante voordracht en kon na de behandeling van de rondvraag deze leerzame avond tegen elf uur sluiten met een tot weerziens op 8 maart a.s. Op die avond staat ons een lezing met dia's te wachten, te geven door de heer Stein, hoofd-assistent bij de rijkstuinbouwvoorlichtingsdienst.

Hx.

A.F.D. BORCULO

Op 15 december 1961 werd op de tuinbouwschool „Drietelaar” te Borculo, in bijzijn van de heer J. v. Aarst te Wageningen, een examen afgenomen van de leerlingen hoogste klas van die tuinbouwschool. 17 kandidaten namen aan het examen deel en allen slaagden voor dit examen voor beginners.

De namen van de geslaagden zijn: W. G. Bonenkamp te Groenlo, J. A. Doornink te Aalten, J. D. A. v. Dijk te Weesp, J. de Graaf te Lochem, C. Hofman te 's-Gravenhage, W. N. M. Hoogland te Amsterdam, M. J. Jansman te Raalte, H. G. Kormelink te Eibergen, H. J. Looman te Hengelo (G.), W. A. M. v. Ooijen te Lichtenvoorde, H. W. ten Pas te Laren (G.), mej. J. M. J. Rijnberk te Doesburg, mej. J. J. A. F. M. Tjeldink te Terborg, F. G. J. M. te Vaarwerk te Lichtenvoorde, P. A. Verschure te Loon op Zand, A. A. Volkers te Lochem, J. G. Winkelhorst te Eibergen.

Leraar was de heer G. H. Smits. Deze leraar, die jaren lessen heeft gegeven aan bovengenoemde school, heeft per 1 januari 1962 wegens hoge leeftijd (70) de lessen overgedragen aan de nieuwe leraar aan die school, die tevens bijenteeltonderwijzer is, de heer J. F. Dictus.

A.F.D. LEIDEN

Met de bedoeling het contact tussen onze leden en hun huisgenoten wat te verstevigen, werd op 17 januari een „Imkeravond” gehouden. Ongeveer 60 aanwezigen hebben van een prettige en leerzame avond genoten.

Aan de hand van door de leden mee-gebrachte honingmonsters besprak de heer Van Aarst de samenstelling, winning en verzorging van honing. Het behandelde interesseerde de bezoekers bijzonder en na de deskundige voordracht moest nog menige vraag worden beantwoord.

In de pauze werd geprofitteerd van koffie met honinggebak. De medewerking van de vervaardigers werd zeer op prijs gesteld, vooral toen bekend werd, dat het heel moeilijk is om met honing een goed bakresultaat te krijgen.

De verloting van daarvoor aangekochte imkersgereedschappen bracht onze kas weer aardig op peil. De kleurenfilm „Weet je nog wel oudje?” werd vooral door de imkers met veel plezier gevolgd en deed ze naar de komende zomer met hun eigen bijen verlangen, maar ze zagen ook, dat het gebruik van een bijenkap sterk aan te raden is. „t Paul Kruger Wildpark” besloot deze zeer genoeijlijke avond. Geen wonder, dat onze voorzitter de spreker zeer hartelijk bedankte.

v. Z.

BIJENMARKTEN

14 april: Driebergen.
14 april: Zunderen, 10 uur, café Schulte.
17 april: Purmerend, 10 uur, veiling-terrein.

Onderstaand laten wij een kleine groep artikelen volgen uit onze nieuwe prijs-courant 1962 die zeer rijk geïllustreerd is met ruim 50 afbeeldingen. De kwaliteit der artikelen zijn van de beste en de prijzen zijn door eigen import zo laag mogelijk gesteld.

Simplex-kast met dubbele broed-kamer, compleet met ramen	f 43,—
Simplex-kast met broed- en honing-kamer, compleet met ramen	„ 42,—
Broedramen , simplex, met spleet, per 10 stuks	„ 2,30
Honingramen , simplex, met spleet, per 10 stuks	„ 2,25
Bijenkap , ruim model	„ 4,40
Dathepijp met houtmantel	„ 8,25
Beroker „Vulkaan” automatisch	„ 20,75
Bijenveger , groot model	„ 1,40
Raampje grijper , het beste wat er op dit gebied is te krijgen	„ 2,75
Kunstraat , br.k.m. per kg	„ 6,75
Kunstraat , h.k.m. per kg	„ 6,75
Kunstraat , h.k.m. extra dun per kg	„ 7,25

Verder potten, bussen, korven, slingers, enz. enz. Vraagt onze nieuwe prijs-courant die u op aanvraag gratis wordt toegezonden

BIJENSTAND

H. T. van Dam & Zn.

JUBBEGA (Fr.) - TEL. 0 5165 - 382

Examen Praktisch Imker 1962

Examenprogramma: Blz. 33 en 36 Groentje maart 1954. **Vragen en antwoorden:** Blz. 136 Groentje september 1954 en volgende Groentjes. **Aanmelding:** vóór 1 april 1962 met gelijktijdige storting van het examengeld op giro 846801 van onze vereniging. **Examen:** Te Wageningen, waarschijnlijk begin juni.

SPEURBIJTJES

TE KOOP GEVRAAGD: enige boogkorfvolken, door J. van Arragon, Hubernoodtstraat 83, Doetinchem, tel. 3565.

TE KOOP: prima bijenvolken in Simplexkasten, in korven en op 6 ramen. Zesraamskastjes met ramen nieuw f 5,—; Simplexkasten origineel en korven, uitgeb. ramen, roosters, berokers, raampjes, observatiekast, enz. Alles onder volle garantie. Adres van ouds bekend. H. Brulleman, Zandpad 42 a, Breukelen. Tel. 0 3462-303.

TE KOOP wegens afschaffing: 2 volken in Feekakasten, leeg materiaal, slinger, raten, enz., ook bijenboeken. Alles in één koop. Lindeman, Jan Gijzenkade 233, Haarlem.

AANGEBODEN: partij bevolkte bijenkasten. B. C. Jongejans, Burg. Prinslaan 45, Ede. Tel. 0 8380-9303.

BIJEN TE KOOP GEVRAAGD. St. Bavostraat 49, Nuth (L.).

TE KOOP GEVRAAGD: ruwe bijenwas à f 1,20 per kg. H. Brulleman, Zandpad 42 a, Breukelen. Tel. 0 3462-303.

TE KOOP: 20 goed bevolkte Simplexkasten en 10 zesraamskastjes, 200 kg zuivere heideslingerhoning. Immenhof, Ameite 4, Assen.

W. v. 't Land - Koopt à contant - tegen de hoogste prijzen: ruwe was en ruwe honing. Tevens verkrijgbaar alle imkersartikelen. Honingzemerij, Tel. 2607, Barneveld.

AANGEBODEN: 3 simplexkasten, 1 honingslinger, kieps, korven en enige gereedschappen. P. G. van Engen, Chr. School, Glissenburg.